

"4:3 a trhlina na dôveryhodnosti a dobrej povesti slovenskej justície" - reakcia na článok Jána Mazáka

---

Reakcia na článok Jána Mazáka v Denníku N dňa 01.12.2023 s názvom 4:3 a trhlina na dôveryhodnosti a dobrej povesti slovenskej justície

Uvedený článok v Denníku N pojednáva o rozhodnutiach sudcov Mestského súdu Bratislava IV vo veci návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia týkajúcich sa personálnych otázok príslušníkov Policajného zboru, o ktorých rozhodli sudcovia rozdielne, a to buď nariadením neodkladného opatrenia alebo zamietnutím návrhu.

Nesúhlasím s odbornými právnymi tvrdeniami uvedenými vo vyššie uvedenom článku, a preto zverejňujem reakciu a právny názor. Nesúhlasím aj s inými než odbornými názormi prezentovanými v uvedenom článku, avšak týmto sa budem venovať na inom fóre.

Odpoveď na otázku o zastavení konania resp. postúpení návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na príklade z praxe

Žalobca (vojak) sa proti žalovanému Ministerstvu obrany SR domáhal návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podaným na civilný súd v januári 2022, aby uložil žalovanému zákaz vyžadovať od žalobcu podrobenie sa očkovaniu proti ochoreniu COVID-19, zákaz vydať akt prikazujúci žalobcovi podrobiť sa očkovaniu proti ochoreniu COVID-19, zákaz vyžadovať od žalobcu preukázanie sa dokladom o podrobení sa očkovaniu proti ochoreniu COVID-19, povinnosť zdržať sa uloženia sankcie voči žalobcovi z dôvodu nepodrobenia sa žalobcu očkovaniu proti ochoreniu COVID-19 a zákaz diskriminovať žalobcu z dôvodu jeho nepodrobenia sa očkovaniu proti ochoreniu COVID-19.

Civilný súd následne postúpil predmetnú vec Krajskému súdu v Bratislave (ako súdu správneho súdnictva). Podľa názoru civilného súdu medzi žalobcom a žalovaným je verejnoprávny vzťah, v ktorom by mal konať správny súd v konaní o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy. Krajský súd v Bratislave sa následne obrátil na kompetenčný senát s odôvodnením, že predmetná vec nepatrí do správneho súdnictva.

Kompetenčný senát Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho správneho súdu SR rozhodol (1SKomp/8/2022), že na prejednanie veci, t.j. návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nie je daná právomoc správneho súdu. Kompetenčný senát poukázal na svoje skoršie rozhodnutie a zopakoval, že ak je predmetom konania právo alebo povinnosť, ktoré majú svoj základ nie v hmotnom, ale výlučne v procesnom práve, potom **nemožno hovoriť o súkromnoprávnom spore alebo súkromnoprávnej veci. Procesné právo ako také totiž nie je súčasťou súkromného práva, a tak právne vzťahy, ktoré zakladá, nemožno považovať za súkromnoprávne vzťahy.**

Takým prípadom je aj **neodkladné opatrenie, ktoré je procesným inštitútom** upraveným v Civilnom sporovom poriadku. Právo na nariadenie neodkladného opatrenia **nemá svoj pôvod v hmotnom práve, ale len** v ustanoveniach **procesného práva**, v ktorom sú upravené aj jeho predpoklady. Právomoc na konanie o neodkladných opatreniach ako procesnom prostriedku má vo všeobecnosti súd podľa Civilného sporového poriadku – t.j. civilný súd.

Je dôležité dôsledne rozlíšiť procesné právo od hmotného. Samotná procesná kompetencia civilného súdu rozhodovať o návrhoch na nariadenie neodkladného opatrenia automaticky nezakladá povinnosť každému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť, pretože je treba zistiť, či vec, ktorej sa návrh na nariadenie neodkladného opatrenia týka, je súkromnoprávnym sporom alebo inou súkromnoprávnou vecou, ak ju podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

Civilné sudy teda v prípade doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia týkajúceho sa personálneho rozkazu príslušníkov PZ **nemali ani zastavovať konanie, ani postupovať vec, ale mali povinnosť rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, a to buď nariadením neodkladného opatrenia alebo zamietnutím návrhu.**

Neodkladné opatrenie možno nariadiť len v súvislosti s takou vecou, na prejednanie ktorej je daná právomoc civilného súdu.

Do právomoci civilného súdu **nepatrí** posudzovať otázky zákonnosti a nezákonnosti postupu a rozhodnutia vydaného v personálnych otázkach príslušníkov Policajného zboru. Toto patrí do právomoci správnych súdov.

Alebo povedané inak, **o tom, či má vec sama súkromnoprávny civilný charakter alebo nie, nerozhoduje svojou vôľou navrhovateľ nariadenia neodkladného opatrenia tým, že takýto návrh podá.**

Je potrebné dôsledne rozlišovať medzi návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podaného bez návrhu vo veci samej a prípadom, kedy by vo veci bola podaná aj samotná žaloba a spolu s ňou návrh na neodkladné opatrenie. V prípade podania žaloby vo veci samej by sa dalo uvažovať o tom, že civilný súd môže rozhodnúť o vylúčení niektorého z uplatnených nárokov na samostatné konanie a následne postúpiť rozhodnutie o takto vyčlenenej veci správneho súdu.

Nad rámec vyššie uvedeného sa žiada pripomenúť, že súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

Úrad na ochranu oznamovateľov

V danej veci, ktorá aktuálne rezonuje v spoločnosti, sa dosiaľ nevenovala pozornosť tomu, že zákon o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti počíta s podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia len v prípade, ak Úrad na ochranu oznamovateľov vydá potvrdenie o pozastavení účinnosti pracovnoprávneho úkonu. Či v danej veci úrad takéto potvrdenie o pozastavení účinnosti pracovnoprávneho úkonu vydal, nie je známe.

Aj pokiaľ by však úrad takéto rozhodnutia vydal, neznamená to, že neplatí vyššie uvedený záväzný právny názor kompetenčného senátu. V prípade, ak by sa civilný súd mienil od tohto názoru odkloniť, musel by v rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, z akých dôvodov k odklonu došlo.

Zákon o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti nemá vyššiu právnu silu ako Civilný sporový poriadok a Správny súdny poriadok. Inými slovami, zákon o ochrane

oznamovateľov protispoločenskej činnosti musí byť vykladaný v rámci existujúcich pravidiel pre určenie právomoci súdov, keďže žiadne nové pravidlá nezavádza a ani zavádzať nemôže.

Vykonateľnosť nariadených neodkladných opatrení

Je potrebné dodať, že je otázna vykonateľnosť nariadených neodkladných opatrení. Je tiež nesprávna mediálna interpretácia, že príslušník sa môže vrátiť na svoje pôvodné miesto. Príslušník PZ sa nemá kam vrátiť, pretože podľa verejného práva bolo miesto zrušené.

Žiaden súd nemá právomoc určovať a rozhodovať o tom, aká má byť organizácia Policajného zboru. Je absurdné, aby súd vo výsledku stanovil, že Policajný zbor musí mať funkcionára s určitou náplňou. V takomto prípade narážame na hranice deľby moci, nakoľko potom je to súd, ktorý prevzal zodpovednosť za riadenie a organizáciu Policajného zboru.

Ak by aj správny súd zrušil rozhodnutie o odvolaní/rozklade proti personálnemu rozkazu alebo aj samotný personálny rozkaz, vráti vec ministerstvu vnútra na ďalšie konanie aj s právnym názorom, ktorým je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný.

Pokiaľ sa príslušník Policajného zboru nebránil proti personálnemu rozkazu opravným prostriedkom a následne nepodal vo veci správnu žalobu, zákonnosť personálneho rozkazu nebola napadnutá. V prípade, ak mal príslušník Policajného zboru výhrady k procesnému postupu, tieto mal namietnuť v opravnom prostriedku proti personálnemu rozkazu a následne v správnej žalobe.

Je potrebné doplniť, že správny súd by v prípade rozhodovania o správnej žalobe nebol viazaný žiadnym neodkladným opatrením vydaným v civilnom konaní.

Neodkladné opatrenie v civilnom súdnictve verzus odkladný účinok správnej žalobe v správnom súdnictve

Odkladný účinok správnej žaloby upravený v ustanoveniach Správneho súdneho poriadku predstavuje jeden z právnych inštitútov správneho súdneho konania, ktoré majú zabezpečiť efektívnu ochranu zo strany správneho súdu, tak aby jeho rozhodnutie mohlo byť nielen formálnym, ale i materiálnym prostriedkom ochrany práv a právom chránených záujmov úspešného žalobcu. Podstatou odkladného účinku je zabezpečenie takého stavu, pri ktorom by správnym súdom preskúmané rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy nevyvolávali žiadne právne účinky vrátane takých, ktoré by ich zrealizovaním boli považované za skonsumované. Odkladný účinok správnej žaloby má predbežný, zabezpečovací a dočasný charakter a predstavuje určitý ekvivalent neodkladných a zabezpečovacích opatrení v civilnom sporovom konaní a neodkladných a iných opatrení v civilnom mimosporovom konaní. Oproti týmto opatreniam podstatou odkladného účinku je „zmrazenie“ právnych následkov už existujúceho, resp. platného a právoplatného rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy. Možnosť priznania odkladného účinku správnej žalobe rozhodnutím správneho súdu je plne ovládaná dispozičnou zásadou. Podanie návrhu na priznanie odkladného účinku nie je

viazané na žiadnu lehotu. Žalobca môže podať takýto návrh najskôr so správnu žalobou, či už ako jej súčasť, alebo samostatne a najneskôr do konečného rozhodnutia správneho súdu (III. ÚS 468/2018-8).

Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná.

Pokiaľ by sa mal prijať záver, že civilný súd môže neodkladným opatrením vo veciach patriacich do právomoci správneho súdu priznať navrhovateľovi ochranu do takej miery, že žalobca - príslušník Policajného zboru, by tak nemusel podať ani opravný prostriedok proti personálnemu rozkazu ani správnu žalobu, takýmto výkladom by sa poprel a obchádzal zmysel a účel správneho súdnictva ako aj ustanovenia zákona o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície.

Nemôže požívať ochranu také konanie, ktorým sa „preskočia“ a ignorujú zákonom stanovené prostriedky nápravy a ochrany, t.j. odvolanie resp. rozklad a správna žaloba, aby sa dosiahol v civilnom súdnictve prostredníctvom neodkladného opatrenia cieľ, na ktorého dosiahnutie je potrebné najskôr podať opravný prostriedok v administratívnom konaní a potom správnu žalobu prípadne aj s návrhom na priznanie odkladného účinku správnej žalobe.

Zverejnenie

<http://www.pravnelisty.sk/clanky/a1319-43-a-trhlina-na-doveryhodnosti-a-dobrej-povesti-slovenskej-justicie-reakcia-na-clanok-jana-mazaka>

V Bratislave, dňa 03.decembra 2023

Dana Jelinková Dudzíková